

РЕЗИМЕ

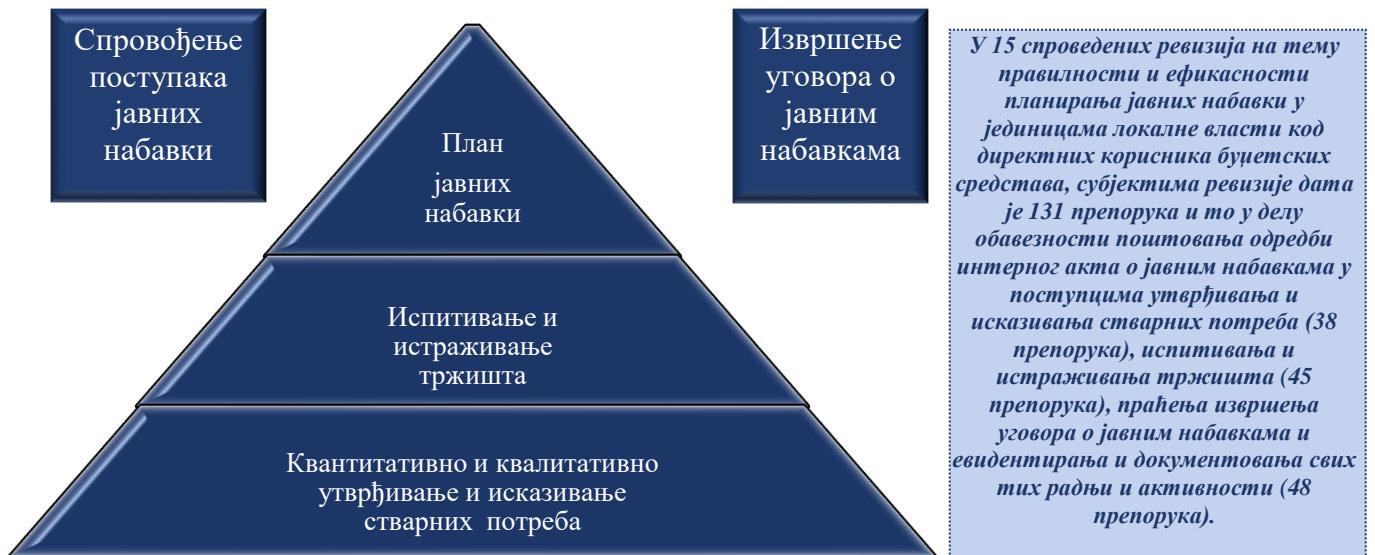
Обједињени извештај о ревизијама правилности и сврсисходности пословања

Правилност и ефикасност планирања јавних набавки у јединицама локалне власти код директних корисника буџетских средстава

Јединице локалне власти пружају услуге које директно утичу на квалитет живота свих грађана Републике Србије. Да би ове услуге биле квалитетније потребно је повећати ефикасност у планирању јавних набавки кроз укључивање свих актера у реално и у складу са приоритетима утврђивање потреба, уз истраживање тржишта. Ово ће допринети адекватном управљању и располагању буџетским средствима у току године и правременом задовољавању потреба.

Према подацима за 2019. и 2020. годину које је објавила Канцеларија за јавне набавке, односно Управа за јавне набавке, констатовано је, између осталог, недовољно истраживање тржишта од стране наручилаца. У спроведеним ревизијама од стране Државне ревизорске институције у 2020. и 2021. години, од 36 ревидираних субјеката, код десет односно код 28% ревидираних субјеката, утврђене су неправилности у вези са истраживањем и испитивањем тржишта, односно документовањем спроведених активности. Према Закону о јавним набавкама, процењена вредност предмета јавне набавке мора да буде објективна и заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке.

Критеријуми: Одредбама Закона о јавним набавкама одређено је да су наручиоци (ЈЛС) дужни да набављају добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, односно економично трошење јавних средстава. У складу са Законом, наручиоци су били дужни да донесу интерни акт којим ће ближе уредити начин планирања, односно, начин утврђивања стварних потреба, у складу са сврхом и наменом, кроз исказивање потреба у квантитативном и квалитативном смислу, начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица, испитивање и истраживање тржишта предмета набавки, као и документовање и евидентирање свих радњи. Без наведених информација, не може се одредити предмет набавке, његова процењена вредност, нити оквирно време за покретање поступка. Уређивање начина планирања подразумева прописивање активности чинилаца планирања, њихова права, обавезе и одговорности у том процесу.

Стање: Субјекти ревизије, 14 од 15 ревидираних, планове јавних набавки нису сачињавали на основу претходно утврђених и исказаних стварних потреба у поступку и на начин како је прописано интерним актима о јавним набавкама. Исти субјекти ревизије, у поступку планирања јавних набавки у претежном делу нису користили све информације које се прикупљају испитивањем и истраживањем тржишта из разлога што наведене радње нису спроводили на правилан и ефикасан начин уз поштовање интерних аката, нити су их у потпуности у писаној форми евидентирали и документовали. Сви субјекти ревизије, планове ЈН нису реализовали благовремено и у планираном обиму имајући у виду планирано оквирно време покретања поступака јавних набавки, планирани број поступака, процењену и уговорену вредност предмета набавки, док је неколико субјеката спроведене поступке реализовало благовремено, али укупан План ЈН није реализован у планираном обиму.

Најчешћи проблем који смо утврдили у овим ревизијама је то што упркос законској обавези да се све радње у процесу планирања јавних набавки евидентирају и документују, ниједна јединица локалне власти их није у потпуности документовала.

Узрок утврђених неправилности налазимо у чињеници одсуства контролних механизма (непостојање интерног акта или непоштовање постојећих), затим у недостатку кадровских капацитета и континуитета лица која се баве планирањем јавних набавки, као и чињеници да лица која треба да учествују у планирању (достављају потребе, истражују тржиште) сматрају да су јавне набавке домен послова запослених који на томе раде и због тога не постоји заинтересованост да испоштују целокупну процедуру која је предвиђена интерним актима, већ су поступали на до тада устаљен начин.

Последице: Уколико се приликом утврђивања потреба не укључе сви органи и организационе јединице, јавља се ризик да План јавних набавки садржи добра, услуге или радове за којима реално не постоји потреба или не садржи добра, услуге или радове потребне за неометано обављање делатности, што може да умањи ефикасност планирања јавних набавки. Планирањем јавних набавки без претходно прикупљених информација испитивањем и истраживањем тржишта ствара се ризик да се планира набавка предмета који није доступан на тржишту, ако је и доступан на тржишту, његова вредност због недостатка информација у фази планирања може бити знатно различита од процењене вредности наведено у плану ЈН. Уколико се потребе утврде и искажу на прописан начин на основу претходно прикупљених информација са тржишта, а не реализује се план у планираном обиму ствара се ризик да субјекти ревизије неће извршити своје изворне и поверене надлежности.

Закључци и налази за 15 субјеката ревизије	Да	Делимично	Не
Закључак 1:	Од укупног броја субјеката, 14 субјеката ревизије планове јавних набавки није сачињавало на основу претходно утврђених и исказаних стварних потреба у поступку и на начин како је прописано интерним актима о јавним набавкама		
Донет интерни акт	10	4	1
Планирање потреба	1	14	0
Документовање: фаза утврђивања потреба	2	13	0
Закључак 2:	Од укупног броја субјеката, 14 субјеката ревизије, у поступку планирања јавних набавки у претежном делу нису користили све информације које се прикупљају испитивањем и истраживањем тржишта , јер наведене радње нису спроводили на правилан и ефикасан начин, уз поштовање интерних аката, нити су их у потпуности евидентирали и документовали у писаној форми		
Истраживање тржишта	1	14	0
Одређивање процењене вредности	1	14	0
Документовање: фаза истраживања тржишта	1	14	0
Закључак 3:	Субјекти ревизије нису реализовали планове ЈН благовремено и у планираном обиму , имајући у виду планирано оквирно време покретања поступака јавних набавки, планирани број поступака, као и процењену и уговорену вредност предмета набавки		
Благовремено покретање поступака	8	7	0
Реализација планова ЈН	0	15	0
Документовање: фаза реализације уговора	0	15	0